

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **U. O. A.**, zast. Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem v Praze, Ovenecká 78/33, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 936/3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 5. 2017, č. j. 61 Az 21/2016 - 60,

t a k t o :

Kasační stížnosti žalobkyně **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení před Nejvyšším správním soudem se pozastavují účinky rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2016, č. j. OAM-1042/ZA-ZA04-HA08-2015.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 8. 2016, č. j. OAM-1042/ZA-ZA04-HA08-2015, kterým žalovaný rozhodl o žádosti stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany tak, že tato žádost je nepřijatelná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). Zároveň žalovaný řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 25 písm. i) téhož zákona.

Kasační stížností stěžovatelky byla spojena s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Žádost o přiznání odkladného účinku stěžovatelka odůvodňuje tím, že bude muset z České republiky vycestovat zpět do Mongolska, kde nemá žádné zázemí. Na území České republiky žije její syn J. P. M., nar. X, st. příslušnost Mongolsko, který požádal o trvalý pobyt. Společně žijí ve společné domácnosti s jejím druhem P. O. M., st. příslušnost Nigérie, který má v České republice trvalý pobyt a jeho nezletilou dcerou A. E. M., která je české státní příslušnosti a je svěřena jejímu druhovi do péče. Stěžovatelka nahrazuje roli matky nezletilých vzhledem k tomu, že její biologická matka ji a jejího otce opustila. Nezletilý syn J. se narodil v České republice, v Mongolsku nikdy nebyl, nezná tamní prostředí, jazyk ani kulturu. Vycestování matky by pro něj představovalo velkou újmu. Pro stěžovatelku je zcela nepředstavitelné, že by se jejich rodina musela rozdělit a nemohli by být spolu. V případě, že by vycestovala za doprovodu nezletilého

syna se obává diskriminace a možných útoků na svého syna z důvodu barvy pleti a nigerijské státní příslušnosti.

Ze všech těchto důvodů se domnívá, že nepřiznání odkladného účinku by pro ni znamenalo nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Zároveň přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s veřejným zájmem.

Stěžovatelka poukazuje na to, že z výše uvedených důvodů ji byl již přiznán odkladný účinek i v předchozím řízení (viz usnesení NSS ze dne 5. 1. 2017, č. j. 5 Azs 296/2016 - 19).

Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelkou a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

Nejvyšší správní soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k odkladu právních účinků rozsudku Krajského soudu v Ostravě, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného, do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, bude stěžovatelka v důsledku právních účinků pravomocných a vykonatelných rozhodnutí správních orgánů nucena opustit území České republiky, a to ještě před rozhodnutím o kasační stížnosti.

Podstatné přitom je, že pro řádný výkon ústavního práva stěžovatelky na spravedlivý proces je třeba, aby mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti. Byť je stěžovatelka v tomto řízení v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto shledává především možnou újmu na výkonu práva stěžovatelky na spravedlivý proces v důsledku nuceného opuštění České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku, neshledal přitom ani skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Pokud jde o splnění uvedeného předpokladu, vychází zde soud z povahy věci a z vyjádření stěžovatelky. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, dostupném na www.nssoud.cz, kde dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu brozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence

pokračování

kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného vykladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu brozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS).“

Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná své usnesení ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005 - 96, publikované pod č. 786/2006 Sb. NSS, v němž uvedl, že „*odkladný účinek podle § 107 soudního řádu správního může být v řízení o kasační stížnosti přiznán a působit nejen ve vztahu k přezkoumávanému rozhodnutí krajského soudu (či jeho části), ale i přímo ve vztahu ke správnímu rozhodnutí (či jeho části), k jehož přezkumu se dotyčné řízení před krajským soudem vedlo“.*

V souladu s citovaným usnesením Nejvyšší správní soud konstatuje, že přiznání odkladného účinku pouze vůči rozhodnutí krajského soudu za situace, kdy byla žaloba zamítnuta, a odkladný účinek žalobě nebyl přiznán, by nemohlo vést k odložení účinků rozhodnutí žalovaného po dobu trvání řízení o kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud vymezil rozsah odkladného účinku tak, že jeho přiznáním se pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti přímo účinky žalobou napadených správních rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany stěžovatelky.

Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu